PROJEKT, 4.2.2026 r.

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E

M I N I S T R A R O L N I C T W A I R O Z W O J U W S I [1)]

z dnia ..... 2026 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt

Na podstawie art. 34 ust. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 oraz z 2025 r. poz. 1696 i 1795) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt (Dz. U. z 2021 r. poz. 1033) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. 1. Ogłuszanie zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia nr 1099/2009, przeprowadza osoba posiadająca uprawnienie podstawowe do wykonywania polowania, o którym mowa w art. 42 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2025 r. poz. 539 i 1795), i której powiatowy lekarz weterynarii wydał świadectwo kwalifikacji, o którym mowa w art. 21 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1099/2009, po odbyciu szkolenia:

1) teoretycznego, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1;
2) praktycznego w zakresie ogłuszania zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia nr 1099/2009, zorganizowanego przez podmiot wskazany przez powiatowego lekarza weterynarii zgodnie z art. 21 ust. 2 rozporządzenia nr 1099/2009.

2. Szkolenie praktyczne, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, odbywa się podczas uboju zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych w gospodarstwie ich pochodzenia.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

[1)] Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1000).

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Paweł Małaczek
dyrektor
Departamentu Prawnego
za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
/podpisano elektronicznie/

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 34 ust. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 oraz z 2025 r. poz. 1696 i 1795).

Projektowane rozporządzenie zmienia rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt (Dz. U. z 2021 r. poz. 1033).

Projektowane rozporządzenie realizuje postulat hodowców jeleniowatych, zrzeszonych w Polskim Związku Hodowców Jeleniowatych, Wielkopolskiego Związku Pracodawców LEWIATAN, a także Grupy Roboczej ds. opracowania systemu jakości produktów pochodzenia zwierzęcego z wolnego chowu przy Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w zakresie uboju zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych. Podmioty te wnioskowały o umożliwienie zastąpienia obowiązku odbywania trzymiesięcznej praktyki na stanowisku ubojowym pod nadzorem osoby posiadającej udokumentowany 3-letni staż pracy na stanowisku ubojowym innym rodzajem szkolenia, którego ukończenie umożliwiłoby uzyskanie świadectwa kwalifikacji do ogłuszania zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia 1099/2009[1)], tj. broni palnej.

W związku z powyższym w projektowanym rozporządzeniu zaproponowano, aby w odniesieniu do ogłuszania zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia 1099/2009, powiatowy lekarz weterynarii wydawał dokument, o którym mowa w art. 21 rozporządzenia nr 1099/2009 (świadectwo kwalifikacji), osobie, która:

1) posiada uprawnienie podstawowe do wykonywania polowania, o którym mowa w art. 42 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2025 r. poz. 539 i 1795);

2) odbyła szkolenie teoretyczne w zakresie określonym w art. 7 ust. 2 rozporządzenia 1099/2009, organizowane przez powiatowego lekarza weterynarii;

[1)] Rozporządzenie Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania (Dz. Urz. UE L 303 z 18.11.2009, str. 1, z późn. zm.).

3) odbyła szkolenie praktyczne w zakresie ogłuszania zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia 1099/2009, zorganizowane przez podmiot wskazany przez powiatowego lekarza weterynarii zgodnie z art. 21 ust. 2 rozporządzenia nr 1099/2009.

Zgodnie z art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie warunkiem uzyskania uprawnienia podstawowego do wykonywania polowania, jest:

1) odbycie rocznego stażu w kole łowieckim lub ośrodku hodowli zwierzyny;

2) odbycie szkolenia przeprowadzonego przez Polski Związek Łowiecki;

3) złożenie, z wynikiem pozytywnym, egzaminu przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Polski Związek Łowiecki.

Zatem osoba, która uzyskała takie uprawnienie posiada doświadczenie i wiedzę niezbędną do postępowania ze zwierzętami jeleniowatymi. Jednocześnie należy zauważyć, że jeleniowate z gatunków jeleń szlachetny i daniel utrzymywane w warunkach fermowych w celu pozyskania mięsa lub skór, jeżeli pochodzą z chowu lub hodowli zamkniętej, o których mowa w przepisach prawa łowieckiego, albo chowu lub hodowli fermowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz.U. z 2021 r. poz. 36) są zaliczane do zwierząt gospodarskich.

Obecnie wymagana 3 - miesięczna praktyka na stanowisku ubojowym opierająca się na postępowaniu przy uboju i obróbce poubojowej tusz zwierząt gospodarskich innych gatunków niż jeleniowate, nie pozwala na uzyskanie świadectwa kwalifikacji w zakresie ogłuszania zwierząt z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia 1099/2009, tj. broni palnej, ponieważ tego rodzaju metody ogłuszania nie mają zastosowania w rzeźniach.

Dodatkowym wymogiem do uzyskania świadectwa kwalifikacji w zakresie ogłuszania zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia 1099/2009, będzie ukończenie szkolenia praktycznego w zakresie ogłuszania zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem tej metody, zorganizowanego przez podmiot wskazany przez powiatowego lekarza weterynarii.

Jednocześnie należy zauważyć, że nawet posiadanie uprawnienia do wykonywania polowania nie gwarantuje przeprowadzenia ogłuszenia zwierząt zgodnie z przepisami rozporządzenia 1099/2009. Dotyczy to np. różnicy w celu, do którego oddawany jest strzał. W przypadku polowania, osoba oddająca strzał mierzy zazwyczaj w tułów zwierzęcia, natomiast przepisy rozporządzenia 1099/2009 i wydane na jego podstawie zalecenia Komisji Europejskiej wymagają oddania strzału w głowę zwierzęcia. W przypadku zwierząt jeleniowatych, idealny punkt celowania znajduje się na środku czoła, w punkcie przecięcia dwóch wyimaginowanych linii poprowadzonych od środka każdego oka do góry przeciwległego ucha. Kąt strzału powinien być skierowany przez pień mózgu.

Zgodnie z art. 21 ust. 2 rozporządzenia 1099/2009 właściwy organ może przekazać organizowanie kursów szkoleniowych odrębnemu organowi lub podmiotowi, który ma odpowiednią do tego wiedzę specjalistyczną, personel i urządzenia. Podmiotem takim mógłby być np. Polski Związek Hodowców Jeleniowatych, zrzeszający zarówno osoby posiadające uprawnienia do wykonywania polowania, jak hodowców i posiadaczy jeleniowatych, mających doświadczenie w utrzymywaniu tych zwierząt, jak również w przeprowadzaniu uboju w miejscach ich utrzymywania, co daje rękojmię właściwego postępowania ze zwierzętami. Podmiotem takim mógłby być również Polski Związek Łowiecki.

W przypadku uboju zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych, w tym zwierząt jeleniowatych, zgodnie z przepisami z zakresu bezpieczeństwa żywności UE[2)], mięso pozyskane ze zwierząt jeleniowatych może być wprowadzone na rynek, jeżeli ubój tych zwierząt został przeprowadzony w:

- miejscu pochodzenia tych zwierząt, lub

- w zatwierdzonej rzeźni.

Ubój zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych może odbywać się w miejscu pochodzenia tych zwierząt na wniosek ich posiadacza i za zgodą powiatowego lekarza weterynarii, w sytuacji gdy zwierząt tych nie można transportować do rzeźni, ze względu na zagrożenie dla obsługi lub ochronę ich dobrostanu. Przepisy UE z zakresu

---

[2)] Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14).

bezpieczeństwa żywności[3)] szczegółowo określają warunki przeprowadzania takiego uboju. Taki ubój może być dokonywany przy spełnieniu m.in. następujących wymogów:

- stado jest poddawane regularnym kontrolom weterynaryjnym,

- właściwy organ jest informowany z wyprzedzeniem o dacie i czasie uboju zwierząt,

- gospodarstwo jest wyposażone w odpowiednie urządzenia do celów uboju i wykrwawiania oraz posiada procedury gromadzenia zwierząt, w celu umożliwienia dokonania badania przedubojowego zwierząt.

Zanim zwierzę zostanie poddane ubojowi w miejscu pochodzenia przeprowadzane jest badanie przedubojowe tego zwierzęcia przez urzędowego lekarza weterynarii. Po dokonaniu uboju i wykrwawieniu, oraz ewentualnie wypatroszeniu, tusza zwierzęcia wraz z narządami wewnętrznymi powinna być w higienicznych warunkach i bez zbędnej zwłoki przewieziona do rzeźni albo zakładu obróbki dziczyzny, gdzie zostaje poddana badaniu poubojowemu przez urzędowego lekarza weterynarii. Do ubitego zwierzęcia transportowanego do rzeźni albo zakładu obróbki dziczyzny, dołącza się świadectwo zdrowia wypełnione i podpisane przez urzędowego lekarza weterynarii oraz informacje dotyczące łańcucha żywnościowego.

Mięso pozyskane ze zwierząt poddanych ubojowi w miejscu pochodzenia, przeprowadzonemu na ww. zasadach, jeżeli zostało ocenione przez urzędowego lekarza weterynarii w rzeźni albo zakładzie obróbki dziczyzny za zdatne do spożycia przez ludzi, może być wprowadzane na rynek unijny.

Ponadto, ubój zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych może być dokonywany w rzeźni zatwierdzonej przez powiatowego lekarza weterynarii do celów uboju takich zwierząt. Taki ubój może być przeprowadzony w rzeźni prowadzącej ubój na dużą skalę na rynek unijny, jak i w rzeźni o małej zdolności produkcyjnej, czy też w rzeźni o małej zdolności produkcyjnej położonej na terenie gospodarstwa (tzw. rzeźni rolniczej).

Kwestia uśmiercania zwierząt, w tym zwierząt gospodarskich, jest ujęta w przepisach rozporządzenia 1099/2009, ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt.

[3)] Sekcja III zał. III do ww. rozporządzenia (WE) nr 853/2004.

Przepisy rozporządzenia 1099/2009 są stosowane od dnia 1 stycznia 2013 r. i dotyczą uśmiercania zwierząt utrzymywanych w celu produkcji żywności, wełny, skóry, futer lub innych produktów, w tym uśmiercania jeleniowatych uznanych za zwierzęta gospodarskie (jeleni i danieli) oraz zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka w celu pozyskania mięsa oraz ptaków bezgrzebieniowych (strusi).

Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia 1099/2009 do przeprowadzania uboju niezbędne jest posiadanie odpowiedniego poziomu kwalifikacji potwierdzonego świadectwem kwalifikacji.

Zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt organem właściwym do wydawania świadectw kwalifikacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest powiatowy lekarz weterynarii. Wydawanie świadectw kwalifikacji może zostać jednak przekazane przez powiatowego lekarza weterynarii podmiotowi zewnętrznemu.

Dla uzyskania świadectwa kwalifikacji konieczne jest odbycie:

1) szkolenia teoretycznego w zakresie określonym w art. 7 ust. 2 rozporządzenia 1099/2009;

2) trzymiesięcznej praktyki na stanowisku ubojowym pod nadzorem osoby posiadającej 3-letni staż pracy na tym stanowisku (wymogu nie stosuje się w przypadku rzeźni o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw).

Szkolenie teoretyczne powinno obejmować następujące zagadnienia:

a) obchodzenie się ze zwierzętami i opieka nad nimi przed ich skrępowaniem;

b) krępowanie zwierząt w celu ogłuszenia lub uśmiercenia;

c) ogłuszanie zwierząt;

d) ocena skuteczności ogłuszenia;

e) pętanie lub podwieszanie żywych zwierząt;

f) wykrwawianie żywych zwierząt.

g) ubój zgodnie z art. 4 ust. 4 rozporządzenia 1099/2009 (ubój według szczególnych metod wymaganych przez obrzędy religijne).

Szkolenie teoretyczne organizowane jest przez powiatowego lekarza weterynarii lub przez podmiot zewnętrzny upoważniony przez powiatowego lekarza weterynarii – art. 21 ust. 2 rozporządzenia 1099/2009. Powiatowy lekarz weterynarii może także przekazać podmiotowi zewnętrznemu samo tylko przeprowadzenie egzaminu końcowego.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia 1099/2009 zwierzęta są uśmiercane wyłącznie po uprzednim ogłuszeniu zgodnie z metodami i szczegółowymi wymogami związanymi ze stosowaniem tych metod określonymi w załączniku I do tego rozporządzenia. Do śmierci zwierzęta są utrzymywane w stanie nieprzytomności i niewrażliwości na bodźce. Po zastosowaniu metod, o których mowa w załączniku I, nieprowadzących do natychmiastowej śmierci (tzw. ogłuszanie proste), należy jak najszybciej zastosować procedurę prowadzącą do pewnej śmierci, taką jak wykrwawianie, miażdżenie centralnego układu nerwowego, porażenie prądem lub długotrwała ekspozycja na deficyt tlenu. Rozdział I załącznika I do rozporządzenia 1099/2009 określa dopuszczone metody ogłuszania zwierząt, dzieląc je na:

1) metody mechaniczne - urządzenie bolcowe penetrujące (ogłuszenie proste), urządzenie bolcowe niepenetrujące (ogłuszenie proste), broń palna z pociskami, maceracja, przemieszczenie kręgów szyjnych i uderzenie w głowę;

2) metody elektryczne - ogłuszanie elektryczne elektrodami przyłożonymi jedynie z obu stron głowy (ogłuszenie proste), ogłuszanie z elektrodami przyłożonymi na głowie i ciele zwierzęcia (ogłuszenie proste w przypadku uboju) i ogłuszanie w kąpieli wodnej (ogłuszenie proste, chyba że częstotliwość jest równa lub mniejsza niż 50 Hz);

3) metody atmosfery kontrolowanej - dwutlenek węgla w wysokim stężeniu (ogłuszenie proste w przypadku świń), dwutlenek węgla w dwu fazach, dwutlenek węgla w połączeniu z gazami obojętnymi (ogłuszenie proste w przypadku świń i drobiu), gazy obojętne (ogłuszenie proste w przypadku świń i drobiu), tlenek węgla (czyste źródło), tlenek węgla w połączeniu z innymi gazami i ogłuszanie z wykorzystaniem niskiego ciśnienia atmosferycznego;

4) inne metody – śmiertelna iniekcja.

Ponadto wskazane jest do jakich gatunków lub grup produkcyjnych zwierząt dana metoda może być zastosowana oraz najważniejsze parametry danej metody. Dodatkowo, w odniesieniu do niektórych z tych metod, w rozdziale II załącznika I do rozporządzenia 1099/2009 zostały określone szczegółowe wymogi.

W odniesieniu do broni palnej określono, że metoda ta ma na celu poważne i nieodwracalne uszkodzenie mózgu spowodowane wstrząsem i wejściem jednego lub większej liczby pocisków. Może być zastosowana do ogłuszania wszystkich gatunków i może być stosowana do uboju, zmniejszenia liczebności i innych, nieokreślonych, sytuacji, a jej najważniejszymi parametrami są pozycja strzału, siła i kaliber naboju i typ pocisku, przy czym nie zostały określone szczegółowe wymogi w tym zakresie.

Zgodnie z Wytycznymi Głównego Lekarza Weterynarii dotyczącymi szkoleń dla pracowników rzeźni oraz osób dokonujących uboju na użytek własny, a także wydawania świadectw kwalifikacji i zaświadczeń związanych z ww. szkoleniami, zamieszczonymi na stronie https://www.wetgiw.gov.pl/publikacje/ochrona-zwierzat-dobrostan, kwalifikacje do uboju zwierząt mogą być potwierdzone przez powiatowego lekarza weterynarii jedynie w odniesieniu do takich gatunków zwierząt i takich urządzeń służących do ogłuszania, z jakimi dana osoba pracowała w trakcie praktyk w rzeźni.

Zgodnie z projektowanym rozporządzeniem w odniesieniu do ogłuszania zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia 1099/2009 (broni palnej), powiatowy lekarz weterynarii będzie mógł wydać dokument, o którym mowa w art. 21 rozporządzenia nr 1099/2009 (świadectwo kwalifikacji), osobie, która:

1) posiada uprawnienie podstawowe do wykonywania polowania, o których mowa w art. 42 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie;

2) odbyła szkolenie teoretyczne w zakresie określonym w art. 7 ust. 2 rozporządzenia 1099/2009, organizowane przez powiatowego lekarza weterynarii;

3) odbyła szkolenie praktyczne w zakresie ogłuszania zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia 1099/2009, zorganizowane przez podmiot wskazany przez powiatowego lekarza weterynarii zgodnie z art. 21 ust. 2 rozporządzenia 1099/2009.

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 21 ust. 7 rozporządzenia 1099/2009 państwa członkowskie mogą uznawać za równoważne świadectwom kwalifikacji do celów tego rozporządzenia kwalifikacje uzyskane w innych celach, pod warunkiem, że zostały one wydane na warunkach określonych w tym artykule.

Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu stosownie do § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) projekt zostanie udostępniony na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ponadto stosownie do § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Wprowadzenie projektowanych przepisów nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia został wpisany do Wykazu prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod nr 295.

Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt **Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące** Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu** Jacek Czerniak – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu** Agnieszka Staniszewska – Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tel.: 22 623 14 59, e-mail: dobrostan@minrol.gov.pl	**Data sporządzenia** **03.02.2026** **Źródło:** Upoważnienie ustawowe art. 34 ust. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 oraz z 2025 r. poz. 1696 i 1795) **Nr w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi** 295

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowane rozporządzenie rozwiązuje problem możliwości uzyskania świadectwa kwalifikacji do ogłuszania jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem broni palnej. Problem ten został wskazany przez hodowców jeleniowatych. Trudności z uzyskaniem odpowiedniego świadectwa kwalifikacji do ogłuszania zwierząt jeleniowatych z wykorzystaniem broni palnej utrudnia pozyskanie osób posiadających odpowiednie uprawnienia do przeprowadzenia uboju jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych, w miejscu ich utrzymywania, w celu pozyskiwania mięsa i skór.
Kwestia uśmiercania zwierząt, w tym zwierząt gospodarskich, jest ujęta w przepisach rozporządzenia Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania (Dz. Urz. UE L 303 z 18.11.2009, str. 1, z późn. zm.), ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 oraz z 2025 r. poz. 1696 i 1795) oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt (Dz. U. z 2021 r. poz. 1033).
Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia 1099/2009 do przeprowadzania uboju niezbędne jest posiadanie odpowiedniego poziomu kwalifikacji potwierdzonego świadectwem kwalifikacji. Zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt organem właściwym do wydawania świadectw kwalifikacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest powiatowy lekarz weterynarii. Wydawanie świadectw kwalifikacji może zostać jednak przekazane przez powiatowego lekarza weterynarii podmiotowi zewnętrznemu.
Dla uzyskania świadectwa kwalifikacji konieczne jest odbycie:
1)szkolenia teoretycznego w zakresie określonym w art. 7 ust. 2 rozporządzenia 1099/2009;
2)trzymiesięcznej praktyki na stanowisku ubojowym pod nadzorem osoby posiadającej 3-letni staż pracy na tym stanowisku (wymogu nie stosuje się w przypadku rzeźni o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw).
Zgodnie z Wytycznymi Głównego Lekarza Weterynarii dotyczącymi szkoleń dla pracowników rzeźni oraz osób dokonujących uboju na użytek własny, a także wydawania świadectw kwalifikacji i zaświadczeń związanych z ww. szkoleniami, zamieszczonymi na stronie https://www.wetgiw.gov.pl/publikacje/ochrona-zwierzat-dobrostan, kwalifikacje do uboju zwierząt mogą być potwierdzone przez powiatowego lekarza weterynarii jedynie w odniesieniu do takich gatunków zwierząt i takich urządzeń służących do ogłuszania, z jakimi dana osoba pracowała w trakcie praktyk w rzeźni.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest działanie legislacyjne polegające na zmianie obecnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt, w celu umożliwienia uzyskania świadectwa kwalifikacji do ogłuszania zwierząt z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia nr 1099/2009, tj. broni palnej. W projektowanym rozporządzeniu zaproponowano, aby w odniesieniu do ogłuszania zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia nr 1099/2009, powiatowy lekarz weterynarii wydawał dokument, o którym mowa w art. 21 rozporządzenia nr 1099/2009 (świadectwo kwalifikacji), osobie, która:
1) posiada uprawnienia podstawowe do wykonywania polowań, o których mowa w art. 42 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2025 r. poz. 539);
2) odbyła szkolenie teoretyczne w zakresie określonym w art. 7 ust. 2 rozporządzenia 1099/2009, organizowane przez powiatowego lekarza weterynarii;

3) odbyła szkolenie praktyczne w zakresie ogłuszania zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia nr 1099/2009, zorganizowane przez podmiot wskazany przez powiatowego lekarza weterynarii zgodnie z art. 21 ust. 2 rozporządzenia nr 1099/2009.
Oczekiwanym efektem jest wzrost liczby osób posiadających świadectwa kwalifikacji do ogłuszania zwierząt z wykorzystaniem broni palnej, dzięki czemu zwiększy się dostępność osób mogących legalnie przeprowadzać ubój zwierząt jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych, co może przełożyć się na zwiększenie podaży mięsa pozyskanego od zwierząt jeleniowatych.
W związku z powyższym w projektowanym rozporządzeniu zaproponowano, aby w odniesieniu do ogłuszania zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia nr 1099/2009, powiatowy lekarz weterynarii wydawał dokument, o którym mowa w art. 21 rozporządzenia nr 1099/2009 (świadectwo kwalifikacji), osobie, która:
1) posiada uprawnienie podstawowe do wykonywania polowań, o których mowa w art. 42 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2025 r. poz. 539 i 1795);
2) odbyła szkolenie teoretyczne w zakresie określonym w art. 7 ust. 2 rozporządzenia 1099/2009, organizowane przez powiatowego lekarza weterynarii;
3) odbyła szkolenie praktyczne w zakresie ogłuszania zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia nr 1099/2009, zorganizowane przez podmiot wskazany przez powiatowego lekarza weterynarii zgodnie z art. 21 ust. 2 rozporządzenia nr 1099/2009.
Zgodnie z art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie warunkiem uzyskania uprawnień podstawowych do wykonywania polowania, jest:
1) odbycie rocznego stażu w kole łowieckim lub ośrodku hodowli zwierzyny;
2) odbycie szkolenia przeprowadzonego przez Polski Związek Łowiecki;
3) złożenie, z wynikiem pozytywnym, egzaminu przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Polski Związek Łowiecki.
Zatem osoba, która uzyskała takie uprawnienia posiada doświadczenie i wiedzę niezbędną do postępowania ze zwierzętami dzikimi. Jednocześnie należy zauważyć, że za zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych uważa się jeleniowate z gatunków jeleń szlachetny i daniel.
Obecnie wymagana 3 - miesięczna praktyka na stanowisku ubojowym opierająca się na postępowaniu przy uboju i obróbce poubojowej tusz zwierząt gospodarskich innych gatunków niż jeleniowate, nie pozwala na uzyskanie świadectwa kwalifikacji w zakresie ogłuszania zwierząt z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia nr 1099/2009, tj. broni palnej, ponieważ tego rodzaju metody ogłuszania nie mają zastosowania w rzeźniach.
Dodatkowym wymogiem do uzyskania świadectwa kwalifikacji w zakresie ogłuszania zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem metody, o której mowa w pkt 3 tabeli 1 rozdziału I załącznika I do rozporządzenia nr 1099/2009, będzie ukończenie szkolenia praktycznego w zakresie ogłuszania zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem tej metody, zorganizowanego przez podmiot wskazany przez powiatowego lekarza weterynarii.
Zgodnie z art. 21 ust. 2 rozporządzenia nr 1099/2009 właściwy organ może przekazać organizowanie kursów szkoleniowych odrębnemu organowi lub podmiotowi, który ma odpowiednią do tego wiedzę specjalistyczną, personel i urządzenia. Podmiotem taki mógłby być np. Polski Związek Hodowców Jeleniowatych, zrzeszający zarówno osoby posiadające uprawnienia do wykonywania polowań, jak hodowców i posiadaczy jeleniowatych, których doświadczenie w utrzymywaniu tych zwierząt, jak również w przeprowadzaniu uboju w miejscach ich utrzymywania, daje rękojmię właściwego postępowania ze zwierzętami.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Kwestia uśmiercania zwierząt, w tym zwierząt gospodarskich, jest ujęta w przepisach rozporządzenia Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania.
Zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia 1099/2009 zwierzęta są uśmiercane wyłącznie po uprzednim ogłuszeniu zgodnie z metodami i szczegółowymi wymogami związanymi ze stosowaniem tych metod określonymi w załączniku I do tego rozporządzenia. Do śmierci zwierzęta są utrzymywane w stanie nieprzytomności i niewrażliwości na bodźce. Po zastosowaniu metod, o których mowa w załączniku I, nieprowadzących do natychmiastowej śmierci (tzw. ogłuszanie proste), należy jak najszybciej zastosować procedurę prowadzącą do pewnej śmierci, taką jak wykrwawianie, miażdżenie centralnego układu nerwowego, porażenie prądem lub długotrwała ekspozycja na deficyt tlenu. Rozdział I załącznika I do rozporządzenia 1099/2009 określa dopuszczone metody ogłuszania zwierząt, dzieląc je na:
1)metody mechaniczne - urządzenie bolcowe penetrujące (ogłuszenie proste), urządzenie bolcowe niepenetrujące (ogłuszenie proste), broń palna z pociskami, maceracja, przemieszczenie kręgów szyjnych i uderzenie w głowę;
2)metody elektryczne - ogłuszanie elektryczne elektrodami przyłożonymi jedynie z obu stron głowy (ogłuszenie proste), ogłuszanie z elektrodami przyłożonymi na głowie i ciele zwierzęcia (ogłuszenie proste w przypadku uboju) i ogłuszanie w kąpieli wodnej (ogłuszenie proste, chyba że częstotliwość jest równa lub mniejsza niż 50 Hz);
3)metody atmosfery kontrolowanej - dwutlenek węgla w wysokim stężeniu (ogłuszenie proste w przypadku świń), dwutlenek węgla w dwu fazach, dwutlenek węgla w połączeniu z gazami obojętnymi (ogłuszenie proste w przypadku świń i drobiu), gazy obojętne

(ogłuszenie proste w przypadku świń i drobiu), tlenek węgla (czyste źródło), tlenek węgla w połączeniu z innymi gazami i ogłuszanie z wykorzystaniem niskiego ciśnienia atmosferycznego;
4)inne metody – śmiertelna iniekcja.
Ponadto wskazane jest do jakich gatunków lub grup produkcyjnych zwierząt dana metoda może być zastosowana oraz najważniejsze parametry danej metody. Dodatkowo, w odniesieniu do niektórych z tych metod, w rozdziale II załącznika I do rozporządzenia 1099/2009 zostały określone szczegółowe wymogi.
W odniesieniu do broni palnej określono, że metoda ta ma na celu poważne i nieodwracalne uszkodzenie mózgu spowodowane wstrząsem i wejściem jednego lub większej liczby pocisków. Może być zastosowana do ogłuszania wszystkich gatunków zwierząt i może być stosowana do uboju, zmniejszenia liczebności i innych, nieokreślonych, sytuacji, a jej najważniejszymi parametrami są pozycja strzału, siła i kaliber naboju i typ pocisku, przy czym nie zostały określone szczegółowe wymogi w tym zakresie.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Hodowcy jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych	341 siedzib stad, w których jest utrzymywanych 4 065 jeleniowatych wg stanu na dzień 31.12.2025	komputerowa baza danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Oddziaływanie pozytywne. Możliwość łatwiejszego dostępu do osób zajmujących się ubojem jeleniowatych utrzymywanych w warunkach fermowych z wykorzystaniem broni palnej
Inspekcja Weterynaryjna	305 powiatowych lekarzy weterynarii	Główny Inspektorat Weterynarii	Oddziaływanie neutralne. Wydawanie świadectw kwalifikacji oraz nadzór nad bezpieczeństwem żywności wprowadzanej do obrotu

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W odniesieniu do projektowanego rozporządzenia nie były prowadzone prekonsultacje.
W ramach konsultacji publicznych projekt rozporządzenia zostanie przekazany w formie elektronicznej do Pełnomocnika Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi ds. dobrostanu zwierząt, związków zawodowych i branżowych rolników oraz organizacji, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, w tym do następujących podmiotów:
1) Eurogroup for Animals,
2) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
3) Federacja Przedsiębiorców Polskich,
4) Forum Związków Zawodowych,
5) Fundacja Compassion in World Farming Polska,
6) Fundacja Green REV Institute,
7) Fundacja Międzynarodowy Ruch Na Rzecz Zwierząt „Viva”,
8) Fundacja na Rzecz Ochrony Praw Zwierząt MONDO CANE,
9) Konfederacja „Lewiatan”,
10) Krajowa Izba Lekarsko–Weterynaryjna,
11) Krajowa Rada Izb Rolniczych,
12) Krajowa Rada Spółdzielcza,
13) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
14) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
15) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
16) Ogólnopolski Związek Zawodowy Pracowników Inspekcji Weterynaryjnej,
17) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
18) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
19) Polska Federacja Rolna,
20) Polski Związek Hodowców Jeleniowatych,
21) Polski Związek Zawodowy Rolników,
22) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
23) Sekcja Krajowa NSZZ „Solidarność” Pracowników Weterynarii,
24) Stowarzyszenie „Prawnicy na rzecz zwierząt”,
25) Stowarzyszenie „STUKOT”,
26) Stowarzyszenie Otwarte Klatki,
27) Towarzystwo Gospodarcze,
28) Związek Pracodawców Business Centre Club,
29) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców,

30) Związek Rzemiosła Polskiego,
31) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
32) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP,
33) Związek Zawodowy Rolnictwa „SAMOOBRONA”,
34) Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”,
35) Związek Zawodowy Rolników „OJCZYZNA”,
36) Związek Zawodowy Rolników Rzeczpospolitej „SOLIDARNI”,
37) Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”.
Projekt rozporządzenia zostanie umieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).
Projekt zostanie skierowany do konsultacji publicznych z wyznaczonym terminem 30 dni na zajęcie stanowiska.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z …… r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie ma skutków dla budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego. Projekt nie generuje dodatkowych obciążeń finansowych dla sektora finansów publicznych innych niż określone na podstawie obowiązujących przepisów regulujących przedmiotowy obszar. Projekt nie wywołuje skutków społecznych i gospodarczych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z …… r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowane rozporządzenie nie będzie mieć wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych, oraz osób starszych. Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: …	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: …
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie ma wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne: rolnictwo	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

Omówienie wpływu	Projektowane rozporządzenie umożliwi zwiększenie liczby osób posiadających świadectwo kwalifikacji do ogłuszania zwierząt jeleniowatych z wykorzystaniem broni palnej, co przełoży się na podaż mięsa pozyskanego z jeleniowatych na rynku.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Miernikiem ewaluacji projektowanego rozporządzenia będzie liczba wydanych przez powiatowych lekarzy weterynarii świadectw kwalifikacji do ogłuszania jeleniowatych z wykorzystaniem broni palnej w kolejnych latach. Efekty wdrożenia projektu będą monitorowane.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

brak